

TÌNH TRẠNG GIÁO VIÊN SAO CHÉP GIÁO ÁN: Giáo viên **LƯỜI BIẾNG** hay quy chế... **CÚNG NHẮC?**

Quy chế của ngành giáo dục là cấm học sinh sử dụng tài liệu khi thi cử. Điều này là hết sức đúng đắn và cần thiết cho chất lượng học. Thế nhưng có một sự thật đang ngang nhiên tồn tại đó là giáo viên cũng sử dụng giáo án sao chép (photocopy) để lên bục giảng thì lại chưa có quy chế nào quy định để đảm bảo cho chất lượng dạy.

HOÀNG ANH

Nếu nhìn vào thực trạng hiện nay thì có quá nhiều vấn đề phải suy nghĩ....

Báo động tình trạng "vay mượn chất xám"

Chúng ta đang quảng bá phong trào hai không, ba không... nhằm chấn chỉnh và thổi luồng gió trung thực vào lĩnh vực đào tạo con người. Nhưng hình như chúng ta chỉ nhắm vào đối tượng học sinh, sinh viên mà thôi và gần như không quan tâm đến một vẻ con người "thứ hai" đó là thầy cô giáo. Những sự việc vay mượn giáo án đã xảy ra thường xuyên trong nhà trường. Sự việc có khi lãnh đạo biết, thầy cô đồng nghiệp biết, sinh viên biết nhưng luôn được bỏ qua. Với tốc độ phát triển công nghệ thông tin nhanh như hiện nay thì xu thế này càng ngày càng phổ biến.

Thế nhưng điều đáng lo ngại nhất là đối tượng "vay mượn chất xám" này càng ngày càng bị "trẻ hoá".

Đạo một vòng qua các nhà sách, các cửa hàng sách tư nhân cạnh khu ĐH Quốc gia và ĐH Sư phạm Hà Nội, dễ nhận thấy là các giáo án mẫu, các cuốn sách thiết kế bài giảng được bày bán la liệt. Tại đây, môn nào cũng có giáo án mẫu, cấp nào cũng có giáo án mẫu. Từ Toán, Văn, Ngoại ngữ, Tin học đến Công nghệ, Giáo dục công dân... Từ mầm non, tiểu học đến THCS, đặc biệt nhiều ở cấp THPT.

Nằm không sâu trong con ngõ dẫn vào Khu Tập thể ĐHSPh Hà Nội là cửa hàng sách của cô Thục - nổi

Ảnh chỉ có tính chất minh họa, không phải nhân vật trong bài viết

tiếng vì có nhiều loại sách và đặc biệt là nhiều giáo án mẫu. Theo đánh giá của một số giáo viên thì đây là địa chỉ giáo viên hay tìm đến nhất để mua giáo án mẫu vì có "chủng loại" đa dạng. Cô Thục cho biết: "Giáo án mẫu là loại tài liệu bán khá chạy. Mỗi đầu năm học tôi nhập đầy một kệ (Khoảng 5000 cuốn các loại) mà chỉ trong vòng một tháng là phải nhập thêm vì giáo viên các tỉnh lẻ cũng về mua khá đông".

Tại cửa hàng sách của cô Thục tôi gặp cô Trang giáo viên cấp 2 ở Đại Mỗ- Hà Nội. Cô Trang chia sẻ: Tôi mới ra trường nên chưa có giáo án, được mấy anh chị lớp trước giới thiệu nên tôi đến đây để tìm mua. Nói chung cánh giáo viên trẻ chúng tôi rất ngại ngồi soạn giáo án. Ngày trước khi chưa có dịch vụ giáo án mẫu thì những giáo viên trẻ toàn phải đi mượn giáo án của những giáo

viên lớp trước. Còn bây giờ thì bạn thấy đấy, tha hồ chọn lựa!

Khi tôi hỏi làm thế nào để lựa chọn được giáo án có chất lượng tin cậy thì cô Trang lắc đầu: Chịu thôi, nhiều thế này làm sao mà biết được. Thôi cứ chọn đại một cuốn của nhà xuất bản nổi tiếng là được. Nhưng nói chung dùng giáo án

mẫu nhàn thì nhàn thật nhưng cũng dễ xảy ra sự cố trên bục giảng lắm vì mình luôn ở thế bị động!

Tham khảo tài liệu và học hỏi đồng nghiệp để tự hoàn thiện bản thân là điều rất đáng khích lệ để nâng cao chất lượng, trình độ giáo viên. Nhưng làm thế nào để những cách học ấy phát huy được những tác dụng tích cực vẫn là một câu hỏi khó đối với nhiều thầy cô.

Các thầy cô nói gì?

Theo quan điểm của ông Phạm Trung Dũng, Hiệu trưởng Trường THPT Thăng Long, Hà Nội thì mỗi lớp học có một đặc thù riêng, giáo viên phải có cách dạy khác nhau. Ví dụ, lớp giỏi dạy kiến thức chuẩn và có nâng cao, lớp trung bình thì chỉ củng cố những kiến thức chủ yếu trong bài... Giáo viên lên lớp phải dự kiến dạy cái gì và đồng thời phải có

phương án dự phòng nếu HS đáp ứng hết những yêu cầu mình đặt ra mà chưa hết giờ. Nếu sử dụng giáo án mẫu, HS yếu sẽ không hiểu bài hoặc HS giỏi thì thừa hiểu, coi thường. Một giờ dạy hiệu quả phải đảm bảo HS không được có "giờ chết". HS càng giỏi thì sự chuẩn bị bài giảng của thầy càng phải kỹ, lúc đó lên lớp sẽ càng nhàn. "Với các môn xã hội, giáo án mẫu chỉ là tư liệu. Môn Văn chỉ áp dụng phần sườn bài (chứng minh, nghị luận...), còn phần "thịt" phải đắp vào. Sử dụng giáo án mẫu sẽ làm cùn suy nghĩ của HS. Cụ thể, trước đây HS đã học thuộc lòng những bài văn mẫu và đến khi ra trường không viết nổi đơn xin việc. Do đó, học văn phải dạy phương pháp cảm thụ văn học, phân tích nhân vật, tác phẩm, tác giả.

Lạm dụng giáo án sẽ phản tác dụng. Đó là ý kiến của một giáo viên Sử- Trường PTTI Chu Văn An- Hà Nội. Theo cô giáo này thì phải đặt vấn đề tính hai mặt của giáo án mẫu. Một mặt, giáo viên có thể dựa vào đó để tham khảo qua kinh nghiệm của những người đi trước. Tuy nhiên, nếu lạm dụng sẽ gây phản tác dụng. Giáo án phải được soạn trên cơ sở từng đối tượng HS cụ thể. Không thể có giáo án mẫu áp dụng chung cho mọi đối tượng.

NXB không có lỗi khi xuất bản những giáo án mẫu, vì họ cũng không áp đặt. Vấn đề là ở người sử dụng và nếu có lỗi thì ở chính người sử dụng. Phải sử dụng như thế nào để có tác dụng cho mình

Giáo án sẽ khác nhau khi đối

tượng dạy khác nhau. Nếu áp dụng không đúng đối tượng HS thì chất lượng giờ dạy không tốt.

Thay cho lời kết:

Đúng là "Giáo án là bài soạn, là sự đầu tư nghiên cứu cho những tiết dạy của giáo viên. Nếu không trực tiếp soạn giáo án thì sao có thể đứng trên bục giảng truyền đạt kiến thức."

Đó là trên lý thuyết. Còn thực tế, giáo án mà giáo viên sử dụng trong nhiều nhà trường hiện nay chỉ là một quyển "sổ chép chính tả" và Ban giám hiệu thực hiện "chấm vở sạch chữ đẹp" thôi. Vì thế, việc sao chép giáo án là để đối phó với chính sách không thiết thực của các cấp quản lý giáo dục.

Thực sự thì không nên đánh giá thấp việc soạn giáo án giảng dạy, cũng như việc sử dụng nó vào các bài giảng trên lớp. Tuy nhiên, giáo án vốn nó chỉ là cái "xác" nội dung của bài giảng, còn phần hồn chính là ở khả năng lên lớp của từng giáo viên. Nếu giáo viên nào chỉ chăm chăm lo soạn giáo án, rồi bê nguyên những cái đã viết lên bục giảng thì bài giảng quả chỉ là những cái xác không hồn. Đứng trên bục giảng cũng chẳng khác làm nghệ thuật, một thứ nghệ thuật mà khán giả của nó không chỉ là những người đang xem mà là cả xã hội, nó không chỉ đòi hỏi trình độ của nghệ sĩ mà còn đòi hỏi phần lớn ở cái tâm, cái hồn trong bài giảng. Hơn nữa, môn nghệ thuật này đòi hỏi người nghệ sĩ không chỉ diễn đơn thuần mà còn đòi hỏi phải làm sao cho tất thấy người xem cùng hiểu mà yêu nó. ■